

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: اسعد ابوخلیل*
ویراستاری و ارسال: علی مشرف
۲۴ فیروزی ۲۰۲۴

اختلاف در جهان عرب بر سر حکم دادگاه بین‌المللی دادگستری

اردوگاه لیبرال‌های عرب معتقد است که حکم دادگاه بین‌المللی دادگستری (ICJ) به حل‌وفصل مسأله فلسطین منجر می‌شود، در حالی که اردوگاه مردمی اعتماد خود را به سازمان‌های بین‌المللی، از جمله همین دادگاه، از دست داده است.

رئیس جمهور آفریقای جنوبی حین مسافرت به قاهره در اکتوبر ۲۰۲۳

پس از صدور رأی دادگاه در ماه گذشته مبنی بر وجود شواهد اولیه برای محاکمه اسرائیل به جرم نسل‌کشی، برای همیشه لکه این جنایت بر دامن اسرائیل نقش بست، و حامیان آن همیشه متهم به پشتیبانی از این نسل‌کشی خواهند بود. حتی برای لابی‌های قدرتمند خارج از اسرائیل پاک کردن این لکه ننگ دشوار خواهد بود. شهروندان امریکائی نیز که با خرج میلیون‌ها دالر گوش خود را به دروغ‌های بی‌شمار سپرده و به حمایت خود از تصویر برتری اخلاقی اسرائیل ادامه می‌دهند از این قاعده مستثنی نیستند.

اگر یک کشور عربی به‌جای آفریقای جنوبی اتهام نسل‌کشی را مطرح کرده بود، ایالات متحده و دیگر حامیان اسرائیل، براحتی با اشاره به سوابق زشت نقض حقوق بشر و سرکوب توسط خود آن دولت، این اتهام را رد می‌کردند.

اما این نقش را آفریقای جنوبی به‌عهده گرفت که با توجه به سوابق خود در پایبندی به حقوق بشر از زمان پایان آپارتاید، و معیارهای بالای دموکراسی و برابری که در قانون اساسی آن گنجانده شده، به‌عنوان یک رهبر اخلاقی نه تنها در کشورهای در حال توسعه بلکه در جهان شناخته شده است. در حالی که ایالات متحده به یک زورگوی صرف تبدیل شده، آفریقای جنوبی یک ابرقدرت اخلاقی است.

رهبری «جهان آزاد» اکنون بر عهدهٔ افریقای جنوبی است و نه ایالات متحده، ناتو، و قدرت‌های استعماری سابق مؤتلف با آن. افریقای جنوبی یک ابرقدرت جدید بدون سلاح هسته‌ای است. قدرت نرم آن با امریکا، که تهاجم برهنه و انقیاد کشورهای دیگر را استتار می‌کند، قابل مقایسه نیست.

شکاف در جهان عرب

در جهان عرب دو اردوگاه در برخورد با حکم دادگاه وجود دارد. روشنفکران لیبرال که توسط مستبدان خلیج فارس، دولت‌های ناتو، و یا [جرج] سوروس تأمین مالی می‌شوند، مُصّر اند که اعراب هرگز نباید اعتقاد خود به «جامعهٔ بین‌المللی» (کلمهٔ رمز برای محور نسل‌کشی ناتو) و قوانین بین‌الملل و حقوق بشر را کنار بگذارند. هدف این اردوگاه دور نگاه داشتن اعراب از اعتقاد به کارآمدی مبارزهٔ مسلحانه و مقاومت است. آنها با تأکید بر این‌که «فرایند صلح» هنوز در جریان است و غرب – این بار نیز – برای دستیابی به راه‌حل مسالمت‌آمیز مسألهٔ فلسطین جدی است، در پی تضعیف جنبش‌های مقاومت در خاورمیانه هستند. این اردوگاه، حکم دادگاه را فرصتی دیگر برای رسیدن به عدالت از طریق سازمان‌های بین‌المللی می‌داند. اردوگاه دیگر، که بیشتر نمایندهٔ افکار مردم آزادی‌خواه عرب است، مفاهیم قوانین بین‌المللی و حقوق بشر را ابزار و حتی ترفندهای دول غربی برای تحکیم سلطهٔ خود بر مردم جنوب جهانی می‌داند. غربی‌ها با این فریب که عدالت می‌تواند از طریق مجامع بین‌المللی احیاء شود، در پی آرام کردن افکار عمومی مردم عرب هستند. این واقعیت که یک ماه پس از حکم دادگاه، اسرائیل به نسل‌کشی خود در غزه ادامه می‌دهد و دولت‌های غربی همچنان از آن حمایت می‌کنند، گواهی است بر محدودیت‌ها و حتی ناتوانی سازمان‌های بین‌المللی.

محبوبیت حماس

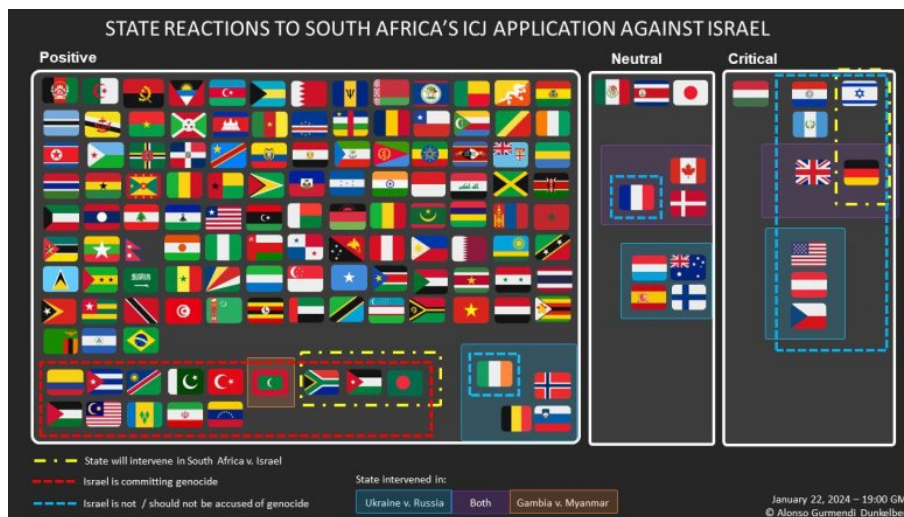
ظهور پدیدهٔ حماس جلوه‌ای از محبوبیت اعتقاد به مبارزهٔ مسلحانه است. اعراب سال‌های زیادی را با این فریب که به اصطلاح «فرایند صلح»ی در جریان است که حلال مشکل فلسطین خواهد بود، در رنج و عذاب تجاوزات و اشغالگری اسرائیل سپری کردند.

از سوی دیگر، بسیاری از اعراب از تحقیر اسرائیل با مهر نسل‌کشی، که دادگاه بر پیشانی آن دولت زد، مسرور اند. و برای اولین بار، اظهارات دال بر نسل‌کشی رهبران اسرائیل (که تاریخ آن‌ها حتی به قیل از تأسیس دولت آپارتاید برمی‌گردد) به‌عنوان مدرک قانونی برای قصد ارتکاب نسل‌کشی بر اساس قوانین بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد. اما برای اعراب، پشتیبانی ایالات متحده از اسرائیل در برابر هرگونه مسؤلیت در قبال قانون بین‌المللی امری عادی است. از طرح تقسیم فلسطین در مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۷ – از زمانی که ایالات متحده با اعراب و رشوت کشورهای دیگر را وادار کرد تا مطابق خواستهٔ او رأی دهند (رجوع کنید به ولید خالدی، از پناهگاه تا فتح) – گرفته تا حکم اخیر دادگاه، ایالات متحده برای رسیدن به اهداف خود معمولاً به رشوت، حیل، فشار، اعراب و تهدید به تحریم دولت‌ها و افراد متوسل شده است.

این امر که هیچ‌یک از دولت‌های عربی، از ترس خشم ایالات متحده و متحدان غربی مطیع آن، جرأت ارائهٔ دادخواست به دادگاه را نکردند، از دید مردم عرب پنهان نماند. بر اساس یک گزارش، اردن در ابتداء تمایل خود را برای ارائهٔ یک سند حمایتی در لاهه ابراز کرد، اما بعداً به دلایلی مبهم این اقدام صورت نگرفت.

حتی تشکیلات خودگردان فلسطین (که متکی به بودجه دولت‌های ناتو و درآمدهای مالیاتی جمع‌آوری شده توسط اسرائیل است) در تهدیدات مکرر خود در به نبرد فراخواندن اسرائیل در نهادها و مجامع بین‌المللی، مطیعانه دستورات ایالات متحده را اجراء کرد.

حتی اگر حکم نهائی دادگاه مبتنی بر محکومیت اسرائیل نباشد، اعراب از این‌که در نهایت اسرائیل متهم به نسل‌کشی شده خوشحال هستند. اما همین که دادگاه از اسرائیل خواسته تا از وقوع نسل‌کشی جلوگیری کند و پس از یک ماه گزارشی در این زمینه ارائه دهد، نشان می‌دهد که کشوری که توسط دیوید بن‌گوریون به‌عنوان «چراغ راه همه ملل جهان» معرفی شده بود، اکنون به‌عنوان دولتی اخلاقاً منفور – شاید نه از سوی دولت‌های غربی اما از جانب اکثر کشورهای در حال توسعه و بخش‌های بزرگی از افکار عمومی در غرب – به حساب می‌آید.

بادها خبر از تغییر فصل می‌دهند

زمانی که من برای اولین بار به ایالات متحده آمدم، مردم این کشور در همه بخش‌هایشان با نسبت ۷ یا ۶ در مقابل ۱، طرفدار اسرائیل بودند. امروز، در میان جوانان امریکائی، تعداد طرفداران حماس تقریباً با طرفداران اسرائیل برابر است. این نسبت، ۴۰ سال پیش غیرقابل تصور بودند.

شکایت افریقای جنوبی علیه اسرائیل دیوار قطور حمایت غرب از اسرائیل را شکست، امری که دیگر غیرقابل بازگشت است. صرفنظر از این‌که کنگره امریکا چه تعداد قطعنامه صادر کند، اسرائیل نمی‌تواند لکه ننگ نسل‌کشی را از دامان خود پاک کند. مردم سراسر جهان می‌دانند که کنگره در خدمت اینک (لابی قوی اسرائیل) است.

افریقای جنوبی در برابر هژمونی ایالات متحده ایستاد و راه را برای چین باز کرد تا در آینده شجاعت بیشتری برای ایستادگی در برابر کنترل ایالات متحده بر سازمان‌های بین‌المللی پیدا کند.

با این حال باید در قضاوت محتاط بود. اولاً این حکم قاطعیت چندانی ندارد، زیرا به‌جای آن‌که خواستار آتش‌بس شود، رژیم اسرائیل را از انجام نسل‌کشی برحذر می‌دارد. همچنین، ارائه گزارش در مورد نسل‌کشی را به خود اسرائیل واگذار کرد. نسل‌کشی نقض جدی قوانین بین‌المللی است، به‌همین دلیل دادگاه در مواجهه با آن می‌بایست یک کمیسیون ویژه و مستقل را برای رسیدگی به موضوع تعیین و آن را به حسن‌نیت اسرائیل واگذار نکند.

علیرغم شجاعت افریقای جنوبی و تمایل دادگاه به بررسی این اتهام، اسرائیل توسط ائتلاف غربی، با این ادعای مضحک که اظهارات مقامات اسرائیلی (در ابراز نیت آشکار نسل‌کشی) قابل اتکاء نبوده چون منعکس‌کننده سیاست رسمی دولت نیستند، محافظت می‌شد.

تصور کنید اظهارات نازی‌ها در مورد یهودیان در نورنبرگ، به‌این دلیل که این یا آن مقام نازی سیاست رسمی را نمایندگی نمی‌کند، رد می‌شد. مطمئناً رئیس‌جمهور و وزیر دفاع اسرائیل در رده‌های سلسله مراتب حکومتی بسیار بالاتر از آیشمن در رژیم نازی قرار دارند.

این حکم تنها نشانه دیگری است که نشان می‌دهد نظم بین‌المللی ایجاد شده توسط ایالات متحده پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، در مقابل چشمان ما در حال افول است. نظام هژمونی و بی‌عدالتی غرب باید به‌خاطر صلح و عدالت جهانی برچیده شود و اقدام شجاعانه دولت افریقای جنوبی قدمی بود برای نقض آن. حتی چین و روسیه نیز در این زمینه کوتاهی کردند.

ایالات متحده برای مقاصد تبلیغاتی، حتی زمانی که هیچ مدرکی وجود ندارد، دشمنان خود را متهم به نسل‌کشی می‌کند. هیچ عرب، و در واقع هیچ انسان منطقی، هرگز اتهام ایالات متحده مبنی بر نسل‌کشی چین علیه مسلمانان را جدی نمی‌گیرد.

در غزه، ما اکنون شواهد تصویری روشنی از نسل‌کشی داریم (...)

حکم اولیه دادگاه (حکم نهایی، با توجه به تلاش ایالات متحده برای به تأخیر انداختن آن، ممکن است ماه‌ها و سال‌ها طول بکشد) یک نقطه عطف سیاسی است، و نه حکمی در حقوق بین‌الملل.

کشتار هنوز ادامه دارد

نسل‌کشی در غزه پس از این حکم همچنان بی‌وقفه ادامه دارد و دولت اسرائیل — به‌دلیل حمایت بی‌قید و شرط غرب — پس از این حکم هیچ‌گونه خویشتن‌داری از خود نشان نمی‌دهد.

اما افریقای جنوبی نشان داد که غرب سرنوشت جهان نیست: به‌نفع مردم جهان است که انحصار غرب در تعیین اخلاق بین‌المللی پایان یابد. ایالات متحده و اسرائیل (و بقیه شرکای ائتلاف نسل‌کشی) از این حکم راضی نیستند، زیرا ایالات متحده همچنان به‌نام «حق دفاع از خود» اسرائیل، به مخالفت رسمی با آتش‌بس ادامه می‌دهد.

آیا این حکم اعراب و به‌طور کلی مردم کشورهای در حال توسعه را در توسل به عدالت بین‌المللی راغب‌تر می‌کند؟ این امری بسیار بعید است، به‌ویژه از آنجائی که دادگاه مکانیسمی برای توقف جنگ تجاوزکارانه ارائه نداده است، البته قدرت انجام آن را هم ندارد. در واقع، دیوان کیفری بین‌المللی برای جبران فقدان اختیارات اجرائی دادگاه تأسیس شده است، که آن هم به‌دلیل قلدری ایالات متحده در طول این جنگ غیرفعال بوده است. افریقای جنوبی با الهام از فلسطینی‌های شجاع غزه ابتکار عمل را به‌دست گرفت. پیام همه آنها یکی است: زمان تغییر جهان فرا رسیده است.

*- As'ad AbuKhalil اسعد ابوخلیل، استاد لبنانی - امریکائی علوم سیاسی در دانشگاه دولتی کالیفرنیا - استانیسلاو است. او نویسنده کتاب‌های متعددی چون: فرهنگ تاریخ لبنان (۱۹۹۸)، بن‌لادن، اسلام و جنگ جدید امریکا علیه تروریسم (۲۰۰۲)، و مبارزه برای عربستان سعودی (۲۰۰۴) است. وب‌لاگ شخصی پرترفدار او «عرب خشمگین» نام دارد.

منبع: 16.02.2024 /ScheerPost

[As`ad AbuKhalil: Arabs Divided on ICJ Ruling – ScheerPost](#)